

RISA-ÚTBYGGING

HETTA ER LÍVELLA DEYÐI FYRI HAVNINA

VERÐUR HAVNARLAGIÐ IKKI BYGT ÚT, YVIRLIVIR HAVNIN IKKI SUM HAVNARBÝUR

Áki Bertholdsen

Hetta er ein spurningur um lív ella deyð fyri Havnina. So alvorliga tekur Heðin Mortensen, borgarstjóri, til. Og tað hann tosar um, er ætlanin at byggja Tórshavnar Havn út. Tórshavnar Býráð hevur samtykt at byggja Tórshavnar Havn út frammanfyri Skansan, eystanfyrir havnina, sum er nú.

Men hetta hevur fingið nógv havnarfólk at ræssast, tí tey halda ikki, at hetta er tann besta loysnin.

Nógv halda at tað oyðileggur havnina at fáa eina stóra, larmandi bingjuhavn mitt í Havnini og onnur vilja ikki hava, at bygt verður frammanfyri Skansan, tí hann er eit av okkara fremstu fornminnum.

Í eini roynd a upplýsa og kyrra tey ivingarsomu, kallaði Tórshavnar býráð tessvegna til borgarafund í skúlanum við Løgmannabreyt, har greitt var frá ætlanini og har fólk kundu greiða býráðnum frá, hvat tey høvdu upp á hjartað.

Á fundinum greiddu bæði Heðin Mortensen, Sjúrdur Olsen, formaður í vinnu-nevndini, og Jónsvein Lamhauge, Havnar-meistari, frá útbyggingini og, hvussu neyðugt tað er at bøta um umstøðurnar á havnarlagnum.

Teir greiddu frá, at sum støðan er nú er alt ov trøngt á havnarlagnum.

Bingjurnar hópa seg upp og fyri at fáa pláss, verða tær settar oman á hvørja aðra, upp í einar fyra hæddir á havnarlagnum og tað eru til stóran ampa hjá havnarfólki.

Fyri at fáa umstøður til at seta bingjur frameftir jørð, kanska í tveimum hæddum, er neyðugt at fáa betri pláss.

Samstundis verða skipini alsamt størri og tað er bara ein spurningur um tíð, áðrenn eitt vanligt bingjuskip ikki sleppur at í Havnini

longur, tí tað er ov grunt. Longu sum støðan er nú, sleppur bara eitt stórt skip at isenn, men samstundis veksur talið á ferðafólki, og farmi, so nógv, at tað er átrokandi at fáa betri pláss á havnarlagnum.

DRAGA SKANSAN FRAM

Tað, havnarfólk serliga óttast fyri, er, at útbyggingin fer at beina fyri Skansanum, sum er eitt av okkara fremstu fornminni.

Men tað lova umboðini fyri býráðið, at hon ikki fer at gera. Tvørturímóti fer Skansin nú av álvara at koma til sín rætt.

Umboðini fyri býráðið greiddu frá, at býráðið hevur samtykt eina serstaka byggi-samtykt fyri nýggju Skansabryggjuna, og eftir henni fer ikki at bera til at seta bingjur oman á bingjur.

Á summum plássum, næst Skansanum, er ikki lógligt at byggja hægri enn átta metrar, á øðrum plássum er loyvt at byggja 10 metrar upp, og longst burtur frá Skansanum er loyvt at byggja 12 metrar.

Kanningar vísa eisini, at nýggja Havnin verður bæði kyrr og góð.

Heldur at skemma Skansan, føra umboðini fyri býráðið fram, at hetta fer at gera Skansan til eitt hugnaligari stað, enn hann er nú.

Og tað kundi trøngt til, halda tey, tí landið hevur latið hann fallið í órókt.

Útsýnið av Skansanum út á sjógv, og til Nólsoyar, verður ikki oyðilagt av nýggju bryggini, tí byggisamtyktin forðar fyri, at tað verður bygt so høgt. Av tí sama verður út-sýnið av fjørðinun, inn á Skansan, heldur ikki oyðilagt.

Samstundis er ætlanin at gera eitt hugnaligt býarútsýnið ímillum havnina og Skansan við eini smábátahavn, og har fer eisini at bera til at hava matstovur, handlar, og annað virksemi.

Skansin fer at verða ein miðdepil fyri býarlívinum í Havn, siga tey í býráðnum.

Nógv fólk stúra eisini fyri larmi, men í býráðnum stúra tey ikki fyri tí. Tey vísa á, at nú verður farmahavnin enn longur burtur frá bygdum øki enn nú, og samstundis verða umstøður gjørdar soleiðis, so at tað slepst undan dukandi ljósmotorum til kølibingjurnar og annað, tí streymur skal fáast úr landi.

Harafturat er tað ein sannroynd, at mesti farmurin, sum verður lossaður, skal til Havnar kortini, og sostatt verður minni CO₂ útlát av at leggja eina nýggja bingjuhavn í Havn. Og minni koyring førir eisini við sær, at veginir slítast minni. Býráðsumboðini vísa á, at verður Skansabryggjan bygt, veksur útlátið av virkseminum ikki meirn enn tað, sum svarar til útlátið hjá 30 oljufýrdum sethúsum.

Tilsamans kostar verkætlanin 450 milliónir, siga tey í býráðnum

EIN SPURNINGUR UM TRYGD

Men ikki minst siga umboðini fyri býráðið, at talan er eisini um ein trygdarspurning, tí endamálið við hesum er eisini at skilja farmaflutning og ferðamannaflutning sundur.

Í hesum sambandi skal havnarlagið skipast so, at ferðafólkini verða inni ímóti Havnini, innanfyri Molan, og farmahavnin verður á nýggju bryggjuni, uttanfyri Molan.

Sostat fær Smyril fast pláss á Bursatanga og Norrøna fær fast pláss í krókinum framvið Molanum, undir, har umstøður verða gjørdar til endamálið.

700 FAMILJUR

Men so snýr útbyggingin seg eisini um at varðveita arbeiðspláss í kommununi. Býráðið sigur, at einar 700 familjur í Havn hava sína høvuðsinntøku av beinleiðis virkseminum á havnarlagnum. Hetta er umframt tey, sum eru knýtt at flutningsvinnuni og tey, sum manna skipini. Upplýsingar frá Hagstovuni vísa eisini, at tað eru 752 fyrirkur, sum hava beinleiðis tilknýti til Tórshavnar Havn.

– Vit síggja longu nú, at arbeiðsplássini fækka, tí at fyrirkur mugu flyta virksemin, tí tað er ov lítið pláss, siga tey í Tórshavnar Býráði.

Tey vísa á, at útbyggingin útvegar 700 metrar av nýggjari atløgubryggju, afturat teimum 640 metrunum, sum longu eru.

Og sjálvt havnarlagið, sum nú er 80.000 ferfermetrar, verður nú 240.000 ferfermetrar.

Grótið til nýggju havnina, verður tikið av Glyvursnesi og ført inn til Havnar í prámum. Brúkast skulu fyra milliónir kubikk av gróti.

Grótið úr ætlaða Eysturoyartunlinum er bert ein viðfáningur og røkkur slett ikki til at gera eina nýggja havn við.

Umboðini fyri býráðið halda, at ongir aðrir møguleikar eru fyri at gera eina havn, enn at byggja frammanfyri Skansan.

Á Gulanum er dýpið 50 metra dýpið, men frammanfyri Skansan er dýpið 15 metrar. Tí verður ein havn á Glyvursnesi nógv dýrari.

Og á Sundi ber heldur ikki til, tí har er so nógvur súður, umframt at tað er dýrt.

Skal byggjast út á Oyrareingjum, er ikki pláss at byggja út, samstundis sum at bygt verður inn ímillum fjøll, sum fer at elva til nógv meiri larm.

Skal havnarlagið flytast út um Havnina, skulu bygningar, og allir hentleikar, sum longu eru á havnarlagnum, flytast við og tað verður dýrt hjá vinnuni.

Harafturat fer tað at føra til eina ótolandi ferðslu av treylarum og øðrum bilum, inn í havnina, har tann mesti farmurin skal.

Umboðini fyri býráðið siga, at hetta er ein úbygging, sum er alneyðugt, skal Havnini verða lív lagað sum ein havnarbýur.

– Hetta snýr seg ikki bara um eina kai. Hetta snýr seg um eitt risastórt arbeiðspláss og hetta snýr seg okkara framtíðina. Hetta snýr seg um framtíðina hjá hundrættals familjum og tað er umráðandi, at havnarborgarar skilja tað, siga tey í býráðnum.

